

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 5 aeriene din 03 iulie 1944, privindu-l pe privindu-l pe

Morari Dorofei XXXXX, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 5 aeriene din 03 iulie 1944, Morari Dorofei a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” și art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Morari Dorofei a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de trupele româno-germane și, fiind racolat de către autoritățile române ca agent secret, a activat în favoarea acestora, fiind preocupat de depistarea activiștilor sovietici și persoanelor care aveau o atitudine ostilă față de regimul de ocupație. Exercițându-și obligațiunile de serviciu, inculpatul îndeplinea toate dispozițiile privind menținerea regimului instaurat de autoritățile române, participa la colectarea hainelor și produselor alimentare pentru armata română. Afară de aceasta, inculpatul în luna martie 1944 a participat activ împreună cu jandarmeria română la evacuarea bunurilor și obiectelor de valoare în România. Inculpatului i s-a mai incriminat că în cadrul anturajului său a desfășurat agitație antisovietică, orientată spre discreditarea puterii sovietice. Totodată, inculpatul a calomniat armata roșie și modul de viață în URSS.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 5 aeriene din 03 iulie 1944 cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului.

În motivarea recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General a invocat că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea

acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Mai mult ca atât, inculpatul Morari Dorofei, a fost condamnat nefondat și în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, adică pentru agitație antisovietică, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la răsturnarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevede dispoziția articolului menționat.

Menționează recurentul că, instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, hotărârea de condamnare în privința inculpatului Morari Dorofei, pentru trădare de patrie și agitație antisovietică este apreciată ca un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) al Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Morari Dorofei, pentru trădare de patrie este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească menționată urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Morari Dorofei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea

persoanei la răspundere penală.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Morari Dorofei urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Morari Dorofei, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, iar în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a fi încetat procesul penal în privința lui Morari Dorofei, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Morari Dorofei, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 5 aeriene din 03 iulie 1944 în privința lui **Morari Dorofei XXXXX** condamnat în art. 58-1 „a” și art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor